

Joscelyn Godwin: Arktos: The Polar Myth in Science, Symbolism, and Nazi Survival

Autor: Joscelyn Godwin

Český překlad vyjde u nakladatelství Horus

Polární kult přežíval v klasických dobách v lidovém náboženství a magii. Řecké magické rukopisy obsahují řadu kouzel adresovaných Velké Medvědici:

„Medvěde, medvěde, vládneš nebi, hvězdám, celému světu; ty jsi učinil, aby se osa otáčela, a spravuješ celý kosmos mocí i nutkáním, naléhavě tě prosím, úpěnlivě a pokorně, jestli bys to splnil [to, co si přeji], protože tě vzývám tvými svatými jmény, v nichž tvé božství jásá, jmény, které nemůžeš přehlížet...“

Zvuk sedmera řeckých samohlásek - $\alpha \epsilon \eta \iota \omicron \upsilon \omega$ - je představitelem sedmi hvězd Medvědice: další dvojsmyslné dědictví polárně-sluneční tranzice, protože ve starověku bylo daleko obvyklejší připisovat samohlásky symbolům sedmi planet. 10]

Joscelyn Godwin cituje invokaci z jednoho magického papyru, kde se vzývá „ $\alpha \epsilon \eta \iota \omicron \upsilon$, který vychází za noci“ a v tomto případě musí jít o nebeská tělesa zjevně nepatřící do sluneční soustavy, tedy o sedmero hvězd Velké medvědice, jež bývají zaměňovány se sedmi planetami, a dokonce nazývány jejich jmény. Této dvojnásobnosti - obdobné mezi hyperborejským a délským Apollónem - si povšimli Sabejci z Harranu, tajemná hermetická sekta, která přežila až do muslimských dob, kteří měli sedmero chrámů zasvěcených planetám, a zdá se, že od nich pochází přiřazení planet ke kovům. Podle Nikomacha symbolizují samohlásky „prvotní zvuky vydávané sedmi nebeskými tělesy“.

„Thôzopithê (Arktos), Medvědice, největší z bohyní, vládnoucí nebesům, kralující od pólu ku hvězdám, nejvyšší, překrásně zářící bohyně, nezničitelný elemente, jsi součástí všeho, vše osvěcující, vážeš universum poutem $\alpha \epsilon \eta \iota \omicron \upsilon$, ty, která stojíš na pólu, ty, již pán bůh ustanovil, aby otáčela svatým pólem pevnou rukou.“ 11]

Vládne tu jakási nejistota ohledně toho, zda-li je Medvědice Nejvyšším Bohem kosmu, nebo zda je Medvědice bohyní jemu podřízenou. Mága tohle nejspíše nezajímá, ne víc než průměrného křesťana, kterého trápí pochybnosti, jestli kosmos zformoval Otec či Logos.

Julius Schwabe se ve své knize *Archetyp und Tierkreis* pokusil učinit pro astronomii a astrologii totéž, co Jung učinil pro alchymii. Tento švýcarský autor vnímá přechodné stádium 4000 let před naším letopočtem jako poklidnější údobí; podle jeho podání to bylo právě tehdy, kdy Sumerové dokončili přizpůsobení jednoduchých hvězdných zobrazení matematicky přesnému zvěrokruhu. Tento obdivuhodný národ vytvořil koordinovaný systém měření, který stále částečně využíváme: 360 stupňů kruhu (a je třeba připomenout 360 dní „ideálního“ nebo mytologického roku); rozdělení času na měsíce, hodiny a minuty; a váhy a míry založené na násobcích 12, 60 atd.

V době zhruba 4000 let před naším letopočtem slunce při letním, resp. zimním slunovratu vstupovalo do znamení Lva, resp. Vodnáře; při jarní a podzimní rovnodennosti ve Štíru, resp. v Býku. V symbolismu zodiaku jsou tato čtyři znamení „stálic“ často spojována s význačným postavením oproti „kardinálním“ znamením. Nejzřetelnější to je v podobě čtyř zvířat z biblické knihy Ezechiel, 12] a dále v Apokalypse 13] (Štír se stal Orlem a Vodnář prostě Člověkem). Okultisté je identifikovali se čtyřmi andělskými bytostmi ovládajícími osud země. Schwabe ukazuje na to, co považuje za původní sled zodiaku, na čtyři znamení přidělené jednotlivým světovým stranám: Lev na severu, protože až tam se slunce při letním slunovratu dostává; Býk na východě, kde slunce vychází na jaře; Vodnář na jihu, kde slunce sevřeno v zimě, a Štír na západě jakožto místě podzimní rovnodennosti. Toto seřazení má zásadní výhodu, neboť umožňuje zbytku zodiaku se elegantně a logicky seřadit do solárních a

lunárních oddílů, z nichž každý je ovládán jednou z dalších pěti planet.

Tento původní zodiak, jak Schwabe zdůrazňuje, umísťuje nebe na sever a podsvětí na jih. Pak ale došlo k traumatické události, která se odehrála nikoliv na počátku tohoto věku Býka, nýbrž v době zhruba 2000 př. n. l., kdy se došlo k poznatku, že původní zodiak již nadále neslouží svému účelu. Precese posunula kardinální body ročních období v relaci na ostatní znamení, takže letní slunovrat se již neodehrával ve Lvu, nýbrž v Raku. Kněží pověřeni revizí zodiaku se rovněž rozhodli ošetřit anomálii východu a západu. Následně, jak Schwabe poznamenává, byl celý kosmos „postaven na hlavu“. Rak se stal jižním souhvězdím a Kozoroh studeným severem. Jarní souhvězdí Berana bylo nyní na východě a podzimní Váhy na západě, čímž byl zodiak uveden do stavu, jak jej astrologové znají dnes. Ve stejnou dobu byl počátek roku přesunut k jarní rovnodennosti, čímž nastal věk Berana. Polární orientace, která přirozeně upřednostňuje osu sever-jih, ustoupila té solární, jež se kloní k východu a západu.

Godwin upozorňuje na nedávno publikované dílo Johna Michella a Christine Rhone, nazvané *Dvanáct kmenů a nauka o zaklínání krajiny*, 14] kteří se v něm pokusili shromáždit z celého světa zprávy o původu kultur, jejichž symbolismus je solární a opírá se o číslo dvanáct. Michell píše o tom, že v Británii „se objevila před nějakými 4000 lety na počátku věku Berana. Její náboženství bylo založeno na solárním mýtu v rámci dvanáctidílného zodiaku a hlavou jeho dvanácti vládnoucích bohů byla britská obdoba Apolla, konkrétně Artuš.“

Odkazuje pak na dřívější polární tradici:

„Původ kulatého stolu z Glastonbury se nachází v dobách před úsvitem civilizace, když Artuš byl ještě *Arcturus*, strážce Velké Medvědice, tvořený sedmi posvátnými ostrůvky u Glastonbury. Spolu se solární civilizací přišla i vysoce strukturovaný sociální řád, jemuž dominovalo číslo dvanáct. Pozemský kulatý stůl byl odvozen z hvězdné krajiny a proměněn v obří zodiak o dvanácti kruhových výsečích kolem ostrova Avalon, a Artuš s dvanácti rytíři byl přestylizován do postavy slunečního hrdiny. Velká Medvědice pak byla vnímána jako povoz, na němž sluneční bůh kroužil po nebesích. Tak se mu také dostalo jeho starého anglického označení – Artušův triumfální vůz.“

René Guénon, jehož znalosti týkající se Glastonbury se omezovaly na prohlášení Katherine Maltwoodové z roku 1935, v němž oznámila svůj objev zodiaku tvořeného okolní krajinou, podal jeho výklad v eseji o *Zemi slunce* a pojednal jej jako zodiak o deseti znameních, čili jako pozůstatek pradávného modelu nebes. Věřil, že Keltové jeho prostřednictvím uchovali něco z veliké hyperborejské tradice, v níž měla kořeny postava krále Artuše: zeširoka rozebírá etymologii Artuše-Arktos, syna Uthera Pendragona, jehož jméno naopak připomíná polární souhvězdí Draka. Je třeba poznamenat, že prominentní hvězda α -Draconis byla v době zhruba 3000 let př. n. l. po celá staletí Polárkou.

Artušova přeměna z polárního na solárního hrdinu je paralelou Apollovy proměny, když přišel do Řecka jako hyperborejský hrdina a skončil jako sluneční.

∴

Poznámky:

10] Srv. Joscelyn Godwin: *Tajemství sedmi samohlásek v teorii a praxi*. Malvern, Praha 2017.

11] Srv. Hans Dieter Betz: *The Greek Magical Papyri in Translation: Including the Demotic Spells*. University of Chicago Press 1996.

12] Ez 1,10.

13] Zj 4,7.

14] John Michell, Christine Rhone: *Twelve-Tribe Nations and the Science of Enchanting the Landscape*. Phanes Press 1991.